

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	4012200977
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4012200977.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: A. R., W., zast. advokátom JUDr. Peter Arendacký, sídlom Čapkova 2, Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, sídlom Štefánikova trieda 69, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu č. KSUNR-2012-669-006 zo dňa 4. septembra 2012, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/88/2012-78 zo dňa 6. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/88/2012-78 zo dňa 6. novembra 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Nitre (ďalej „krajský súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalobkyňa v žalobe poukazovala najmä na porušenie § 37 zákona č. 50/1976 Zb. o stavebnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“). Ďalej tiež uviedla na pojednávaní, že predmetná stavba administratívnej budovy narúša súkromie bývania žalobkyne. Krajský súd konštatoval, že s poukazom na § 250 ods. 2 O.s.p. je žalobkyňa procesne aktívne legítimovaná len vtedy, ak preukáže ukrátenie na jej právach. Krajský súd tiež uvedené podporil judikatúrou Ústavného súdu SR č. III ÚS 176/03, II. ÚS 22/02. Krajský súd teda dospel k právnomu záveru, že rozhodnutím o umiestnení stavby, nedošlo k reálnemu vybudovaniu stavby, keďže takéto rozhodnutie je iba právnym základom pre ďalšie štádium - stavebné konanie. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že vydaním rozhodnutia o umiestnení stavby bola na svojich právach ukrátená. Preto nebol splnený jeden z predpokladov vyžadovaného O.s.p. pre úspech žalobcu v súdnom konaní (§ 247 ods. 1, § 250 ods. 2 O.s.p.).

Výrok o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tým, že žalobkyňa nebola v konaní úspešná.

II.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání, navrhuje odvolacímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil na další konání. Poukázala na to, že krajský soud sa vůbec nezaobíral věcou a jeho rozhodnutí je nepřesvědčivé. V územním konání sa nerozhoduje o umístění stavby, která má v tomto štádiu nějaké do práv iných subjektů nezasahující vlastnosti, ale naopak, rozhoduje sa už o natoľko konkretizovanej stavbe, ktorá už v tomto štádiu vykazuje charakteristiky, ktoré po jej reálnom postavení zasiahnu do práv dotknutých subjektů. Zdôraznila, že reálna stavba sa nemôže odchyliť od územného rozhodnutia. Význam tejto skutočnosti zvyrazňuje § 61 stavebného zákona, podľa ktorého nemožno v stavebnom konaní prihliadať na pripomienky, ktoré bolo možné uplatniť v stavebnom konaní. Pokiaľ ide o rozhodnutia Ústavného soudu SR, ktorými podporuje krajský soud svoj právny názor, tieto sa absolútne netýkajú prejednávanej věci a vůbec nepotvrďujú závěry soudu. Právo na zdravé životné prostredie a kvalitu bývania je garantované nielen zákonmi a vyhláškami, ale v konkrétnej lokalite predstavuje jeho ochranu územnoplánovacia dokumentácia a všeobecne záväzné nariadenie, ktorým obec vyhlasuje jej záväznú časť. Je preto zjavné, že nesúladi rozhodnutia o umístění stavby s týmito všeobecne záväznými predpismi porušuje právo žalobkyně, keď umožňuje, hoci aj pre dočasnú stavbu na desaťky rokov, využívať dotknuté územie spôsobom, ktorý VZN neuvádza ako prípustné, alebo aspoň prípustné v obmedzenom rozsahu. Napokon žalobkyně uviedla, že pokiaľ by krajský soud správne posúdil otázku, či došlo k porušeniu práv žalobkyně alebo nie rozhodol nesprávne, pretože v tomto prípade mal konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 O.s.p. a nie žalobu zamietnuť.

III.

Žalovaný sa vyjadril k podanému odvolaniu a navrhol napadené rozhodnutie krajského soudu potvrdiť. Uviedol s poukazom na § 39a ods. 1 stavebného zákona, že územné rozhodnutie nezakladá právo stavať a preto krajský soud rozhodol správne.

IV.

Najvyšší soud Slovenskej republiky ako odvolací soud (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadené uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyně je dôvodné.

V prvom rade sa Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší soud“) musel zaoberať otázkou procesnej legitímácie žalobkyně na podanie tejto žaloby. Krajský soud totiž dospel k právnomu záveru (podľa najvyššieho soudu nesprávnemu), že žalobkyně nie je podľa § 250 ods. 2 O.s.p. a § 247 ods. 1 O.s.p. aktívne procesne legítimovaná na podanie žaloby. Napriek tomuto aj keď nesprávnemu právnomu záveru postupoval tak, že v rozpore so zákonom - ustanovením § 250d ods. 3 O.s.p. žalobu zamietol. Krajský soud žalobu zamietol napriek skutočnosti, že sa věcou nezaobíral vůbec.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p., soud uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie soud nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Týmto postupom soudu došlo k závažnému pochybeniu, ktorým došlo k odňatiu možnosti žalobkyně konať pred súdom, garantované ako právo na súdnu ochranu v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej aj „dohovor“).

Podľa článku 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. I.ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 7/08).

V prípade, ak by sa krajský súd riadne vecou zaoberal, musel by dospieť k právnomu záveru, že žalobkyňa spĺňa všetky predpoklady aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve (§ 247 ods. 1 až 4 O.s.p.).

Predmetom tohto konania je rozhodnutie vtedajšieho Krajského stavebného úradu v Nitre, č. KSUNR - 2012-669-006 zo dňa 04.09.2012, ktorým na odvolanie žalobkyne potvrdil rozhodnutie Mesta Zlaté Moravce č. 160/2010-003-RB zo dňa 16.08.2010, o umiestnení stavby „Administratívna budova firmy s penziónom“ na pozemkoch parc.č. 27/38 a 27/39 v k.ú. W..

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa splnila všetky predpoklady postavenia žalobkyne v správnom súdnictve, pretože bola účastníčkou správneho (územného) konania a napáda rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Ďalším pochybením krajského súdu, ktoré malo za následok odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom bolo, že sa absolútne nevysporiadal ani s jednou žalobnou námietkou (žalobným dôvodom) žalobkyne. Krajský súd odôvodnenie napadnutého rozsudku založil výlučne na tom, že žalobkyňa nie je aktívne procesne legitimovaná, s všeobecným konštatovaním, že nebola na svojich právach ukrátená, pričom vôbec nie je zjavné, na základe akých skutočností krajský súd dospel k takémuto právnomu názoru. Poukázanie na rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. III.ÚS 176/03 a II. ÚS 22/02 v tomto kontexte absolútne neobstoí. Ústavný súd predsa nikdy nepovedal, a ani nemohol povedať, že rozhodnutia vydané v územnom konaní nie sú preskúmateľné súdom. Krajský súd vlastne týmto napadnutým rozsudkom vylúčil všetky územné rozhodnutia spod súdneho prieskumu.

Je potrebné zdôrazniť, že bolo povinnosťou krajského súdu náležite posúdiť dôvody (námietky) žalobkyne uvedené v žalobe, najmä pokiaľ ide o dôvod - rozpor s vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z. ako aj to, že územný plán údajne neobsahoval možnosť stavby vyššej ako 2-podlažnej.

Takéto procesné pochybenia krajského súdu - nesprávny procesný postup súdu, kedy v rozpore so zákonom posúdil aktívnu procesnú legitímáciu žalobkyne a nevysporiadanie sa so žalobnými námietkami sú podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. dôvodom, pre ktorý musel odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozsudok postihnutý tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zaoberať sa vecou samou a náležite posúdiť všetky žalobné dôvody a rozhodnutie riadne odôvodniť.

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.